

MODEL A) Škola s větším počtem vlastních žáků s OMJ

Škola má se začleňováním žáků s OMJ zkušenosti a má ve škole zkušeného učitele ČDJ. Škola má poměrně velký počet vlastních žáků cizinců a k nim přibírá žáky s OMJ z ostatních škol v okolí. Potřebuje zorganizovat kurzy na různých úrovních, současně si potřebuje udržet alespoň 2 učitele ČDJ na plný/částečný úvazek po celý rok.

V případě, že u žáků kombinujeme výuku ČDJ s výukou v kmenové třídě, je třeba spolupráce mezi učitelem ČDJ a ostatními pedagogy, do jejichž výuky se žáci zapojují. Učitel ČDJ může pravidelně konzultovat úpravy cílů a obsahu výuky v naukových předmětech i v ČJ. Žáci jsou hodnoceni s přihlédnutím k jazykové úrovni za pokroky a za splnění konkrétních úkolů zaměřených na jazyk a obsah.

PŘÍKLAD

Škola má celkem 34 vlastních žáků s OMJ (z toho 28 z nich jsou cizinci) a k tomu zajišťuje jazykovou přípravu pro dalších 8 cizinců a 2 Čechy s OMJ dojíždějící z okolních škol. Škola tedy může nárokově zajišťovat jazykovou přípravu pro celkem 36 žáků cizinců (28 + 8). Škole vzniká nárok financovat max. 4 výukové skupiny. Do nich pak může začlenit další žáky s OMJ (celkem 8).

Rozložení žáků cizinců (celkem 36):

- 7 žáků s úrovní jazyka 0 (od 2. třídy po 8. třídu) – nárok na 400 hodin / 10 hodin týdně
- 16 žáků s úrovní jazyka 1 (z toho 9 žáků na prvním stupni, 7 žáků na druhém stupni) – nárok na 200 hodin pro každou skupinu / 5 hodin týdně – mohou vzniknout 2 skupiny s nárokem po 200 hodinách
- 13 žáků s úrovní jazyka 2 (z toho 8 žáků na prvním stupni, 5 žáků na druhém stupni) – nárok na 3 hodiny ČDJ týdně / 120 hodin celkem

Rozložení ostatních žáků s OMJ (celkem 8):

- 2 žáci s úrovní jazyka 0 (bez nároku na jaz. přípravu)
- 6 žáků s úrovní jazyka 1 (bez nároku na jaz. přípravu), z toho 1 žák na prvním stupni a 5 žáků na druhém stupni

Pro vyšší intenzitě výuky ČDJ v počátečních měsících se rychleji vyčerpá nárok na finance, nicméně udržitelnost úvazku po celý rok "zajistí" příchod nových žáků cizinců v průběhu roku, čímž škola bude průběžně získávat další finance na výuku ČDJ.

VARIANTA 1a:

Tato varianta počítá s tím, že ředitel školy předpokládá průběžný příchod nových žáků cizinců v průběhu kalendářního roku. Proto je výuka zpočátku více intenzivní pro všechny žáky s úrovní 0 a 1, předpokládá se totiž, že se intenzita ve čtvrtletí sníží a žáci budou různě rozděleni do nových skupin podle dosažené úrovně, věku apod. Zároveň s tím ředitel počítá, že po 3 měsících začne nová intenzivní třída, ve které částečně mohou s menší intenzitou zůstat stávající žáci a částečně se přidají žáci noví.

Ve škole jsou dvě učebny ČDJ a minimálně dva učitelé ČDJ, ideálně se zkušeností. Počítá se s tím, že jedna učebna a učitel je spíše pro začínající žáky, druhá/ý pro mírně pokročilé žáky.

Skupiny se v průběhu roku velmi proměňují, což klade velké nároky na koordinaci a komunikaci uvnitř školy. Rozhodnutí o snížení/zvýšení rozsahu výuky ČDJ dělá zejména učitel ČDJ na základě průběžné diagnostiky.

Skupina 1: začátečníci - 9 žáků (7 cizinců + 2 Češi s OMJ) – 20 hodin týdně (4 hod. denně po 5 dnů v týdnu) po 3 měsíce, následuje jazyková diagnostika a diferenciací rozsahu výuky podle potřeb dětí (zvažuje se jazyková úroveň, věk, možnost zapojení do výuky kmenové třídy). Skupině po 3 měsících zbývá vyčerpat 160 hodin ČDJ po dalších 7 měsících. Předpokládá se, že do školy ale budou nastupovat noví žáci cizinci, takže škola postupně získá nárok na financování dalších výukových skupin. Po 3 měsících tedy pak nastává "kombinatorika" s ostatními skupinami (tvoří se nové skupiny např. podle věku, úrovně apod.) a škola přibírá nové žáky začátečníky.

Skupina 2: žáci prvního stupně úroveň 1 - 9 žáků (8 cizinců + 1 Čech s OMJ) - 8 hodin týdně po 3 měsíce, následuje jazyková diagnostika a diferenciací rozsahu výuky podle potřeb dětí (zvažuje se jazyková úroveň, věk, možnost zapojení do výuky kmenové třídy). Pokud některý žák potřebuje v průběhu více podpory, může se připojit ke skupině začátečníků. Výuka je rozdělena ideálně do 2-3 bloků (2-3 dny v týdnu). Skupině po 3 měsících zbývá vyčerpat cca 104 hodin po dalších 7 měsících.

Skupina 3: žáci druhého stupně úroveň 1 - 13 žáků (8 cizinců + 5 Čechů s OMJ) - 8 hodin týdně po 3 měsíce, následuje jazyková diagnostika a diferenciací rozsahu výuky podle potřeb dětí (zvažuje se jazyková úroveň, věk, možnost zapojení do výuky kmenové třídy). Pokud některý žák potřebuje v průběhu více podpory, může se připojit ke skupině začátečníků. Výuka je rozdělena ideálně do 2-3 bloků (2-3 dny v týdnu). Skupině po 3 měsících zbývá vyčerpat cca 104 hodin po dalších 7 měsících.

Skupina 4: žáci prvního stupně úroveň 2 (8 žáků) 3 hodiny týdně po 3 měsíce, následuje jazyková diagnostika a diferenciací rozsahu výuky podle potřeb dětí (zvažuje se jazyková úroveň, věk, možnost zapojení do výuky kmenové třídy). Pokud některý žák potřebuje v průběhu více podpory, může se připojit ke skupině 2. Skupině po 3 měsících zbývá vyčerpat 24 hodin na dalších 7 měsících.

Skupina 5: žáci druhého stupně úroveň 2 (5 žáků) 3 hodiny týdně po 3 měsíce, následuje jazyková diagnostika a diferenciací rozsahu výuky podle potřeb dětí (zvažuje se jazyková úroveň, věk, možnost zapojení do výuky kmenové třídy). Pokud některý žák potřebuje v průběhu více podpory, může se připojit ke skupině 3. Skupině po 3 měsících zbývá vyčerpat 24 hodin na dalších 7 měsících.

VARIANTA 1b:

Pro skupinu úplných začátečníků je možné **organizovat intenzivní jazykovou přípravu v prvních 5 měsících, kdy žáci chodí pouze na jazykovou přípravu** a do kmenové školy po tuto dobu vůbec nechodí, a poté se žáci zcela začlení do výuky v kmenové škole a už do určené školy nedojíždějí. Na vysvědčení mají v době docházky na jazykovou přípravu (nebo těsně po jejím absolvování) uvedeno "nehodnocen". Tento model doporučujeme zejména pro 2. stupeň, protože děti jsou po dobu intenzivní jazykové přípravy odtrženy od kolektivu své kmenové třídy, což je zejména pro mladší děti zátěžové. Je to ale z organizačního hlediska praktický model pro dojíždějící žáky, i pro velkou krajinou určenou školu. Ostatní skupiny zůstávají jako ve variantě 1a.

VARIANTA 2:

V této variantě se počítá s menší intenzitou výuky v konstantnějším rozsahu během roku. Méně se počítá s nově příchozími žáky a proměnlivostí skupin. Tak jako ve variantě 1, je třeba mít min. dva učitele ČDJ a dvě učebny. I v této variantě se ale počítá s tím, že nejpozději po pololetí proběhne jazyková diagnostika a podle ní se ve většině případů snižuje intenzita výuky a tvoří se trochu jiné skupiny podle důležitých kritérií (věk, jazyková úroveň, schopnost zapojit se do výuky).

Skupina 1: začátečníci - 9 žáků (7 cizinců + 2 Češi s OMJ) – 12 hodin týdně (4 hod. denně 3 dny v týdnu) po min. 5 měsících, následuje jazyková diagnostika a diferenciací rozsahu výuky podle potřeb dětí (zvažuje se jazyková úroveň, věk, možnost zapojení do výuky kmenové třídy). Skupině po 5 měsících zbývá vyčerpat 160 hodin ČDJ po dalších 5 měsících. Nastává pak "kombinatorika" s ostatními skupinami (tvoří se nové skupiny např. podle věku, úrovně apod.) a škola může přibrat nové žáky začátečníky.

Skupina 2: žáci prvního stupně úroveň 1 - 9 žáků (8 cizinců + 1 Čech s OMJ) - 6-8 hodin týdně po min. 5 měsících, následuje jazyková diagnostika a diferenciací (snížení) rozsahu výuky podle potřeb dětí (zvažuje se jazyková úroveň, věk, možnost zapojení do výuky kmenové třídy). Skupině po 5 měsících zbývá vyčerpat 40-80 hodin ČDJ po dalších 5 měsících. Pokud některý žák potřebuje v průběhu více podpory, může se připojit ke skupině začátečníků. Výuka je rozdělena ideálně do 2-3 bloků (2-3 dny v týdnu).

Skupina 3: žáci druhého stupně úroveň 1 - 13 žáků (8 cizinců + 5 Čechů s OMJ) - 6-8 hodin týdně po min. 5 měsících, následuje jazyková diagnostika a diferenciací rozsahu výuky podle potřeb dětí (zvažuje se jazyková úroveň, věk, možnost zapojení do výuky kmenové třídy). Skupině po 5 měsících zbývá vyčerpat 40-80 hodin ČDJ po dalších 5 měsících. Pokud některý žák potřebuje v průběhu více podpory, může se připojit ke skupině začátečníků. Výuka je rozdělena ideálně do 2-3 bloků (2-3 dny v týdnu).

Skupina 4: žáci prvního stupně úroveň 2 (8 žáků) 2-3 hodiny týdně po 3 měsíce, následuje jazyková diagnostika a diferenciací rozsahu výuky podle potřeb dětí (zvažuje se jazyková úroveň, věk, možnost zapojení do výuky kmenové třídy). Skupině po 3 měsících zbývá vyčerpat 24-36 hodin na dalších 7 měsících. Pokud některý žák potřebuje v průběhu více podpory, může se připojit ke skupině 2.

Skupina 5: žáci druhého stupně úroveň 2 (5 žáků) 2-3 hodiny týdně po 3 měsíce, následuje jazyková diagnostika a diferenciací rozsahu výuky podle potřeb dětí (zvažuje se jazyková úroveň, věk, možnost zapojení do výuky kmenové třídy). Skupině po 3 měsících zbývá vyčerpat 24-36 hodin na dalších 7 měsících. Pokud některý žák potřebuje v průběhu více podpory, může se připojit ke skupině 3.

Diskutujte ve skupině, jaký je postup, podle kterého se ředitel školy rozhoduje při organizaci jazykové přípravy?